

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

**МАТЕРІАЛИ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
КУРСАНТІВ, СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ ТА АД'ЮНКТІВ**

**ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Львів – 2018

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р техн. наук **Кузик А.Д.** – головний редактор

канд. техн. наук **Ренкас А.Г.**

канд. техн. наук **Меньшикова О.В.**

канд. хім. наук **Мірус О.Л.**

канд. техн. наук **Горностаї О.Б.**

канд. техн. наук **Станіславчук О.В.**

канд. мед. наук **Телегіна Г.В.**

Семенюк П.В.

Марич В.М.

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та друк на різнографі**

Хлевной О.В.

Відповідальний за друк Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79, 233-14-97,
тел/факс 233-00-88

E-mail:

ndr@ubgd.lviv.ua

Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів – Л.: ЛДУ БЖД, 2018. – 189 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- I секція – Управління охороною праці та промисловою безпекою;
- II секція – Дієвість системи охорони праці на підприємствах України;
- III секція – Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих чинників;
- IV секція – Профілактика виробничого травматизму;
- V секція – Культура та психологія праці;
- VI секція – Гуманітарні аспекти підготовки сучасного фахівця.

© ЛДУ БЖД, 2018

Здано в набір 20.04.2018. Підписано до друку 23. 04. 2018. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 8,2. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 50 прим.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів, посилання на збірник обов'язкове.

УДК 331.1:331.45

ОХОРОНА ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СТАН ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗМІН*Канцедал А.В.***Шароватова О.П.**, канд. пед. наук, доцент**Національний університет цивільного захисту України**

Останнім часом в Україні, на жаль, спостерігається погіршення стану охорони праці на підприємствах і, як наслідок, соціального захисту працівників. Причини такої ситуації фахівці [1] вбачають у наступних факторах:

1. Роботодавці, прагнучі економити на податках та внесках до фонду соціального страхування, залучають до виконання робіт працівників без оформлення трудових договорів, а громадяни, через свою необізнаність у законодавстві й за високого рівня безробіття погоджуються на такі умови. При настанні нещасних випадків за таких умов роботодавці здебільшого намагаються відмовитися від потерпілого працівника, пояснюючи, що робота йому не доручалася, а виконував він її за власною ініціативою. Відтак, комісії зі спеціального розслідування нещасного випадку доволі складно захистити права потерпілого, а в разі загибелі – права його сім'ї. Нещасні випадки, що підлягають розслідуванню комісією підприємства, приховуються або ж вся відповідальність за нещасний випадок покладається на самого потерпілого. Тож, офіційна статистика нещасних випадків не відбиває реального стану травматизму та не висвітлює їх істинних причин. При цьому подібні нещасні випадки постійно повторюються, оскільки не проводяться необхідні превентивні заходи.

2. На підприємствах соціальні права працівників повинні захищати служби охорони праці та профспілки, але через свою залежність від роботодавця вони часто не виконують цієї функції. Така ж ситуація й на підприємствах, де профспілки відсутні, а існує інститут уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці.

3. Незадовільною є й ситуація з укладанням колективних договорів. Їх проекти готуються без участі трудового колективу або формально, працівники не знають змісту цих договорів, а на більшості підприємств малого та середнього бізнесу подібні документи взагалі не приймаються.

4. Викликає неабияку стурбованість рівень кваліфікації фахівців з охорони праці підприємств. Серед них багато випадкових людей, які лише приблизно знаються на питаннях охорони праці.

5. Рівень фінансування заходів з охорони праці на підприємствах вочевидь погіршився. В умовах кризи роботодавці економлять, і насамперед, на заходах з охорони праці. Тому працівники несвочасно або взагалі не забезпечуються спецодягом, спецвзуттям, спецхарчуванням, належним чином не проводиться медичні огляди, атестація робочих місць за умовами праці та інше.

6. На державному рівні, на жаль, відсутня цілісна програма поліпшення умов праці. Відтак, система державного управління не є ефективною. У взаємодії з питань охорони праці між підприємствами та органами виконавчої влади останні лише декларують принципи соціального партнерства, проте майже нічого в цьому напрямі не реалізують.

7. Багато запитань залишає нормативна база з охорони праці. Суттєва частина документів застаріли, а ті, що приймаються, доволі часто містять суперечливі вимоги.

8. На підприємствах наявна суттєва проблема з підбором кваліфікованих робітників. Велика кількість працівників приймаються на роботу без попереднього професійного навчання або не мають відповідного рівня кваліфікації. Оскільки у професіях існують кваліфікаційні розряди, при допуску працівника до виконання робіт на це має звертатись увага. Якщо ж працівник не має відповідного розряду, а відтак відповідних знань і навичок для безпечного виконання конкретного виду робіт, допуск до певних видів робіт - неможливий. До того ж, сьогодні залишаються наявними професії, яких, на жаль, не навчають у жодному навчальному закладі країни, оскільки систему професійно-технічного навчання дещо зруйновано.

9. Статистика свідчать, що основною причиною переважної більшості нещасних випадків є неправильна організація робіт, які виконуються переважно без технологічних карт і проектів виконання робіт, що призводить до порушення технологічного процесу і підвищує ризик настання нещасних випадків. Часто не лише виконавці робіт, але й безпосередні керівники не знають технології їх безпечного виконання [1].

Отже, високий рівень ризику виникнення нещасних випадків на виробництві, що останнім часом склався в Україні, потребує термінових зусиль і вирішення відповідних проблем не тільки з боку роботодавців, але й держави. Слід погодитись із фахівцями-практиками [2], що, можливо, не варто вигадувати своєї системи управління охороною праці, а слід просто перейняти передовий світовий досвід і не проводити неефективні реформи у цій сфері.

Література:

1. Грицай Ю. В чому причини нещасних випадків на виробництві? // Охорона праці і пожежна безпека. [Електронний ресурс]. URL: <http://oppb.com.ua/content/v-chomu-prichini-neshchasnih-vipadkiv-na-virobnictvi>.

2. Цина А. Підвищити не можна понизити (де поставити кому?) Досвід Австрії з адаптації працезахоронного законодавства до вимог ЄС // Охорона праці. 2017. 12(282). С. 20-22.

З М І С Т

Секція 1

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ

Базиліак П.А., Семенюк П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В МЕРЕЖІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ЦЕНТРІВ «ЕПЦЕНТР К».....	3
Бегар В. Р., Кічужинець Х. В., Фірман Л. Ю. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В ГОТЕЛЬНОМУ СЕРВІСІ	5
Босак П.В., Мартин Є. В. ОХОРОНА ПРАЦІ ДОБРОВІЛЬНИХ ПОЖЕЖНИХ КОМАНД ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	9
Бурич К.О., Яцух О.В. ЗМІНИ В УПРАВЛІННІ ПРОФЕСІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ЗДОРОВ'ЯМ З ПРИЙНЯТТЯМ ISO 45001	12
Гаїна Є.В., Телегіна Г.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ	14
Ганжа Н.П., Семенюк П.В. СУЧАСНИЙ СТАН БЕЗПЕКИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	16
Кагутенко К. А., Сахарова З. М. СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ.....	18
Казмірук Н.С., Станіславчук О. В. ОХОРОНА ПРАЦІ ТРАКТОРИСТІВ	20
Канцедал А.В., Шароватова О.П. ОХОРОНА ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СТАН ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗМІН.....	22
Кірік Я.В., Семенюк П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	24
Коренева К.В., Торяник К.В., Стрілець В.М. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ	26
Небелюк В.І., Мартин Є. В. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ДОБРОВІЛЬНОЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	27
Кузьменко А. А., Цимбал Б.М. ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НЕБЕЗПЕК ТЕПЛОТЕХНІКІВ	30
Кулик Т.А., Семенюк П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ЛЬВІВСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ	32
Накемпій О.К. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ	34